

Henk Hoogenkamp

Henk Hoogenkamp, vaste columnist van ons vaktijdschrift, is een interdisciplinaire schrijver die in boeken, lezingen en artikelen voor diverse media de balans zoekt tussen voedselproteïnen, sociale interacties, omgeving en de verstoring van de marketingdynamiek.

MAKKELIJK SCOREN

‘Gezondheidsdoelstellingen’ gaan ongetwijfeld het nieuwe trendwoord van de voedingsindustrie worden. We moeten alleen nog bezien of het de gezondheid van de mens, dan wel de gezondheid van de planeet aarde betreft. Meer en meer liggen deze twee mogelijkheden op ramkoers, simpelweg omdat de keuzemogelijkheden steeds groter en tegelijkertijd steeds beperkter worden.

Zo zijn er bijvoorbeeld activistische initiatieven van Overheid en self-interest groepen die de voedingsindustrie aan de schandpaal nagelen door te stellen dat er een overdaad aan ongezonde voeding geproduceerd wordt en zware milieuschade door CO₂-uitstoot, ontbossing en teloorgang van biodiversiteit. Er is inderdaad een kern van waarheid dat voeding volgeladen wordt met giga-hoeveelheden goedkope suiker en verharde vetten, die aan de basis staan van de obesitas epidemie en de wereld steeds meer in haar greep krijgt. Anderzijds is het kort door de bocht om de voedingsindustrie als verantwoordelijke gangmaker van ongezonde voeding te bestempelen. Het is makkelijk scoren door de veelal woke voedingsmafia die zich het recht toe-eigenen anderen de maat te nemen.

Kip of het ei?

Zoals vaak is het ook nu weer het kip- of het eiverhaal. Produceert de industrie goedkope voeding voor winstmaximalisatie, of eist de mondige consument lekker smakende ‘voeding’ tegen aanbiedingen waarmee de supermarktkar volgeladen kan worden? Natuurlijk heeft het huidig eetgedrag forse aanpassingen nodig. Al is het alleen maar om moderne welvaartsziekten te voorkomen. Dus meer groenten, fruit, granen, vezels en kleinere porties vlees en zuivel. Maar ja, als er dan ook nog tweeverdieners nodig zijn om de hypotheeklasten op te hoesten, resteert er bar weinig tijd om ook nog een vers-gekookte superieure nutritionele maaltijd voor het gezin op tafel te zetten. Daarom wordt er steeds vaker gekozen voor gemaksvoeding als alternatief: fantasieeloos, goedkoop, lekker, hapklaar en bovendien ideaal te combineren met jezelf onderdompelen in social media of te Netflixen met een glas bier of wijn binnen handbereik.

Ondertussen werken de fabrikanten overuren de voedingsmiddelen nog goedkoper te maken en doen de supermarkten alle mogelijke moeite de inkoopprijs nog lager te krijgen. Want marge is het allesomvattende doel waarvoor alles moet wijken. Uiteindelijk gaan deze tegengestelde belangen schuren met als gevolg dat de nutritionele kwaliteit steeds slechter wordt in plaats van beter. Als we dit plaatje mondiaal bekijken is het toch niet te geloven dat anno 2024, zelfs in de armste ontwikkelingslanden, zowel hongersnood als obesitas dezelfde grote bevolkingsgroepen aantasten. ‘Veel voor weinig’, resulteert dan als enige maagvullingoptie. ‘Geen vleesaanbiedingen’ is lekker scoren, maar de tijd zal leren of er rendement te halen valt uit deze strategie? Ga er maar aanstaan: goedkope maar wel lekkere voeding -liefst met veel plantaardig eiwit, geen CO₂-uitstoot, geen e-nummers, geen glyfosaat, geen plastic verpakkingen, maar wel een lange houdbaarheidsdatum.

Plantaardig eiwit is nog altijd inferieur van smaak in vergelijking met vlees, ei en zuivel. Ondanks alle goedbedoelde richtlijnen van overheid en activisten blijkt het steeds opnieuw dat de consument het eigen ‘ik’ en de lekker smakende voeding een hogere prioriteit geven dan een gezond klimaat van Moeder Aarde. Na mij de zondvloed is meestal het consumentenadagium. De maakbaarheid van de gezondheidsdoelstellingen laat zich niet vangen in geforceerde urgentie van klimaatbeheersing, maar veeleer een generatielang proces om nieuwe voeding een kans te geven. In dat opzicht is het goed dat nieuwe technologieën aan de horizon verschijnen, zoals precisiefermentatie en moleculaire landbouw, die echte voedingstransitie mogelijk maken.